

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Hoog bezoek

Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeg gebracht Zijn volk

Lucas 1:68

In de omgeving van Bethlehems kribbe wordt gezongen. Maria zingt haar lofzang. De engelen zingen in de velden van Efratha. Simeon zingt. Ook Zacharias, de priester. Als zijn mond geopend, zijn tong losgemaakt wordt, dan gaat hij, vervuld met de Heilige Geest, spreken. Hij gaat zingen. Hij ziet daarbij op God, op Zijn genade, op de door Hem teweeg gebrachte verlossing. Over zichzelf zou hij alleen maar moeten klagen. Over God kan hij niet anders dan roemen. En het staat er met ons nog niet goed voor, wanneer wij hier op aarde de eerste accoorden van het hemelse hal-lel niet leerden zingen, zuiver, zij het misschien ook stamelend. Geloofd zij God met diepst ontzag!

Of is de Heere, de God Israëls, de God van Zijn volk, het dan niet waard om geloofd en geprezen te worden? Wij zijn er toch niet beter, ernstiger en vromer om, wanneer wij alleen maar zouden zuchten en klagen? En instemmen met het:

juich niet van vreugde, zing niet van vrede,

*klaag met ons mede, en-
gelenwacht.*

*Strijd allerwegen, grijnst u hier
tegen.*

*Meer dan een juichtoon voegt
ons een klacht.*

O nee, voor oppervlakkig gejuich breken we geen lans. Dat is er helaas maar al te veel! En de Heilige Geest leert ook het zuchten en het bitter we-nen. Uit de diepten roep ik tot U, o

Heere, Zo Gij, Heere! de on-gerechtigheden gadeslaat; Heere! wie zal bestaan? Maar dan gaat de dichter toch verder, nietwaar? Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt! Israël hope op de Heere; want bij de Heere is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing! Welnu, dat heeft ook Zacharias gezien. Zacharias zingt, als hij ziet op wat God gedaan heeft en doet. Wie in zichzelf reden tot roemensstof meent te vinden, vergist zich wel zéér ernstig. Maar wie vanuit eigen kleinheid, onwaardigheid, niet-swaardigheid en vloekwaardigheid mag zien in het geloof op de daad Gods in Bethlehem, die kan, die moet Gods lof toch wel zingen, zelfs in de nacht van teleurstelling, pijn, verlies en smart!

De Heere heeft bezocht! Zo zingt, zo jubelt Zacharias, vervuld met de Heilige Geest. De God van Israël heeft omgezien naar Zijn volk, naar Zijn Israël, welks God Hij is en blijft, ondanks hun zonden. Hij heeft dat volk toegesproken, vermaand, opgewekt, aangemoedigd en getroost door Zijn profeten, de eeuwen door. Maar nu heeft Hij Zijn aangezicht, dat vrolijkheid en licht verspreidt, tot hen ge-wend in Zijn Zoon!

Geloofd zij de Heere, de God Israël, want Hij heeft bezocht....

Hij is gekomen tot de Zijnen, maar de Zijnen gaven "niet thuis". Zij hebben Hem niet aangenomen. Zij waren van het "Hoog Bezoek" niet gediend. Hoe dwaas toch! Hoe hoogmoedig toch! Hem niet aangenomen! Hem verworpen! Hem weggeworpen! De verlossing, de vergeving, de verzoening, de zaligheid versmaad, weggeworpen, gekruisigd. Hem niet aangenomen. De dood verkozen boven het leven. Gods

grootste Gave afgewezen. Waarom toch? We kunnen het toch alleen maar doen tot onze eeuwige schade en ondergang.

Maar hoor: Zacharias zingt! En kan het ons niet bewegen om mee te zingen?

Geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeg gebracht Zijn volk!

God heeft bezocht: rebellen, opstandelingen!

Leerden wij het bezoek, dat verlossing teweeg brengt, al op prijs stellen? Leerden wij door de genade van de Heilige Geest om onzerzijds de Heere te bezoeken? Audiëntie aanvragen aan het hemelhof, om de Heere onze smeekschriften voor te leggen? Heere, God van Israëls: ga mij niet voorbij! Bezoek ook mij met Uw genade in het Kind van Bethlehem, in Uw lieve Zoon, de Heere Jezus Christus. In Hem, Die toch verlossing teweeg brengt door Zijn verzoenend lijden en sterven!

Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening van onze zonden.

Toch geen wonder dat Zacharias gaat zingen, moet zingen van de verborgenheid der godzaligheid, die groot is: God is geopenbaard in het vlees! Geen wonder toch, dat Gods kerk ervan zingt: geloofd zij de Heere, de God Israëls, want Hij heeft bezocht en verlossing teweeg gebracht Zijn volk.

*Men hoort der vromen tent weer-
galmen*

*Van hulp en heil, ons aange-
bracht;*

*Daar zingt men blij, met
dankb're psalmen:*

*"Gods rechterhand doet grote
kracht".*

*Och, of nu al wat in mij is, Hem
preez'!*

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

Hierbij ontvangt u dan het eerste nummer van de nieuwe jaargang van ons blad in een nieuw "jasje". We hopen dat het u allen tot tevredenheid stemt en u het een verbetering vindt. Eén van onze lezers reageerde al positief naar aanleiding van wat Ds. Blom in het vorige nummer schreef, namelijk dat ons blad zou gaan verschijnen met witter papier en een helderder letter. Binnenkort ontvangt u ook weer de acceptgirokaart voor betaling van het abonnementsgeld van de 26e jaargang. We hopen dat al onze abonnees de kaart zo spoedig mogelijk invullen en opsturen naar hun eigen bank of naar de Postbank. De abonnementsprijs is nog steeds f 10,-, maar u weet dat de werkelijke kosten wel 3 maal dit bedrag zijn. U als abonnees, die (aldus Ds. Blom) ook onze financiers zijn, hebben ons nog nooit beschaamd. De Heere neige ook in deze onze harten opdat alles zonder financiële zorg mag geschieden. Er zijn ook nu weer abonnees die de vorige jaargang nog niet betaald hebben. Vergeten? U kunt het tegelijkertijd met de ontvangen acceptgirokaart nog goed maken.

We ontvangen al enkele keren het blad bestemd voor J. Kaptein, Baak 10 te Urk terug met de mededeling van de P.T.T. "vertrokken" of "onbekend". Wie het nieuwe adres weet,

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg
13, 4231 BP Meerkerk. Telef.
01837-1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20,
2406 XL Alphen a/d Rijn, tel.
01720-74202, postrek. 70.43.50
i.n.v. de administrateur van
"Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de
Verenigde Staten en Canada 5
dollar per jaar. Advertenties f
0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

zou hij of zij dit ons willen doorgeven? In de afgelopen 3 weken konden weer 5 nieuwe abonnees worden ingeboekt en ontvingen we f 337,50 aan giften, waarvan f 250,- ter gelegenheid van een 40-jarig huwelik.

Met betrekking tot deze gift dachten we dat dit wel een heel goed idee was ter navolging voor andere abonnees die bij bepaalde gelegenheden mogen gedenken dat de Heere hen met Zijn weldaden heeft overladen. Van het v.d. Heuvelfonds ontvingen we weer f 5.000,- voor de uitgave van ons blad. Voor alles weer heel hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

1. **Hartelijk dank.** We ontvingen vele gelukwensen ter gelegenheid van de herdenking op 5 december 1990, de feestdagen en de jaarwisseling, ook uit de kring van de lezers van ons blad. Het is mij niet mogelijk om allen persoonlijk te bedanken. Het heeft me wel goed gedaan. Ook trof me dat bij een brief met gelukwensen ook een lijst was ingesloten met drie nieuwe abonnees voor Bewaar het Pand en die brief kwam uit een plaats waar we slechts weinig abonnees hebben en waaruit we op 5 december jl. ook al de namen van drie nieuwe abonnees kregen. Ik dacht: als het overal zo gaat dan hebben we binnenkort tienduizend abonnees. Hartelijk dank. Nogmaals.

2. **Waar zijn de 7-duizend?** In het nummer van 6 december jl. kwam een artikel voor waarin een boek van Ds. J.H. Velema onder deze titel werd besproken. In het artikel is de naam van Venema en niet van Velema genoemd. Mogelijk heb ik dit bij het nazien van de drukproeven over het hoofd gezien. Dit verzuim wordt op deze wijze hersteld.

3. **School voor Dundas en Hamilton.** Het nieuwe jaar begint goed voor de school. Van een Chr. Geref. kerk (bankrekening 35.76.00.2907) ontving ik op de bankrekening van de school de opbrengst van een collecte, een bedrag van f 654,40. Van de Chr. Geref. kerk van Genemuiden kwam binnen een gift van f 200,-. De stichting fonds Van den Heuvel-Maljers te Leersum maakte weer een bedrag van f 8.000,- over. Voor alle giften hartelijk dank. Het bestuur van de school zal hier stellig met dankbaarheid kennis van nemen.

4. **Nu de blik vooruit.** De bovenstaande berichtjes bepalen ons bij wat is geweest of is geschied. In aansluiting daarmee willen we hier het eerste nummer van de 25e jaargang aanbieden. Het blad komt nu in een ander formaat, een andere opmaak uit. Wat de vorm betreft en de leesbaarheid is dat een verbetering. Wat de inhoud betreft hopen we, het bestuur van de stichting die het blad uitgeeft, en allen die inhoud geven aan het blad, op dezelfde voet voort te gaan, om de handhaving van de oude gereformeerde beginselen te bevorderen. De Heere moge allen die op een of andere wijze aan de uitgave medewerken, dus ook de mensen van de drukkerij, en al onze lezers, Zijn onmisbare zegen schenken in het jaar dat we nu zijn ingegaan en ook de inhoud van ons blad tot zegen stellen.

5. **De Kerk een Wonder.** Dit boekje is al enige tijd uitverkocht. Er is nog altijd vraag naar. Dat blijkt o.a. uit de reacties, die ik indertijd kreeg, toen ik nog in ons blad schreef over een herdruk.

Het stemt mij tot blijdschap, dat ik de toezegging van de uitgever gekregen heb, dat hij binnenkort een nieuwe druk zal verzorgen. De bedoeling is dat het boekje zo tijdig verschijnt dat kerkeraden (en anderen) het kunnen uitreiken aan hen die dit voorjaar belijdenis des geloofs hopen af te leggen.

B.

De profetische boodschap gaat door

....en de Heere zeide tot mij: ga henen, profeteer tot Mijn volk Israël....

Amos 7:15b

"Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot....". Het is een bekend

woord uit de Spreuken (hoofdstuk 29:18). In het Hebreeuws staat een woord voor profetie, dat "gezicht" betekent. Het zal niet alleen gaan over het gezicht, de openbaring, die de profet van God ontvangt. We zullen ook mogen denken aan de prediking ervan

tot het volk. De kanttekenaars schrijven bij "geen profetie": "....geen verkondiging van Gods Woord, waardoor de wil Gods jegens ons en onze schulddige plicht jegens Hem ons aangediend en verklaard wordt....".

Wanneer de profetische verkondiging gemist wordt dan is er geen vrede, geen welzijn voor het volk te verwachten. Er komt verwildering, wanorde. De profetische boodschap dient het tijdelijk én eeuwig welvaren.

Gaat het hier niet om één van de grote zorgen voor de Kerk des Heeren? We kunnen bij de ingang van 1991 bezig zijn met allerlei vragen rond ons persoonlijk welzijn, het welzijn van ons volksleven, van de kerk enz. Er zijn veel noden, die in onze tijd de aandacht mogen en moeten hebben. Maar laten we niet voorbijgaan aan deze nood, die tegelijkertijd van schuld spreekt, nl. dat de profetische boodschap in de samenleving en de kerk van vandaag zo weinig openbaar komt en erkend wordt.

Er is een tijd geweest, dat het profetische woord met meer kracht sprak tegenover de zonden en ontwikkelingen, die er waren. Op de kansel werd meer gewaarschuwd tegen de overtreding van Gods geboden, tegen de gelijkvormigheid der wereld. Binnen de samenleving klonk ook het Woord Gods meer door tegen de zonden en afmakingen en werd duidelijker tot wederkeer geroepen. Het is opmerkelijk vandaag dat we daar nog maar schaars van horen. Nog opmerkelijker is het, dat, wanneer het wél openbaar komt, zulke klanken gewoon voorbij worden gegaan. Men gaat er nauwelijks nog op in en zwijgt ze dood.

Moet het geïllustreerd worden? We kunnen het eigenlijk zelf wel zien en weten. In de brede samenleving zien we steeds meer het toelaten van de zonden in het openbare leven, die uiteindelijk gesanctioneerd worden. We kunnen denken aan de ontwikkelingen ten aanzien van het doden van het ongeboren leven. Men wil dat niet ongelimiteerd toelaten. Er is een wet gekomen met beperkingen. Maar het loopt er steeds meer op uit dat die beperkingen niets meer betekenen. Er zijn en blijven gelukkig protesten, maar is er ook niet een gewenningsperiode zelfs bij hen, die er aanvankelijk bezwaar tegen hadden? Steeds verder wordt het gebod des Heeren opzij geduwd, alsof het er niet is.

Hoe is het op het brede erf van de

kerk? Eén soort "evangelie-prediking" wordt aangeprezen, waarin voor de eisen van Gods Woord geen plaats is. Van vele preken moet gezegd worden: waar is de Wet? De ernst van de zonde klinkt er nauwelijks of niet in door. De roepstem tot bekering wordt als een achterhaalde zaak beschouwd. De eenvoudigen voelen het vaak aan. Een ouderling in onze kerken, die al enige jaren overleden is, zei in zijn tijd al: als de waarschuwend stem op de kansel gemist wordt, is het mis. We zien het vandaag helaas steeds meer werkelijkheid worden.

Is het dan geen benauwende vraag: wat zal het worden met ons volk, met de kerk? Dan kunnen de omstandigheden moedeloos maken, maar toch....nee! Het profetische Woord zélf spreekt, de Heere daarin. Hij ontslaat niet van de opdracht om dat Woord te verkondigen. Hij geeft vooral uitzicht, dat de boodschap doorgaat, ook in 1991!

Gij, ziener, ga weg

We lezen een historisch verhaal tussen de profetieën van Amos in. Het behoort er echter helemaal bij. Juist de profetische verkondiging van Amos is er aanleiding, oorzaak toe.

Amos heeft de boodschap des Heeren ook in Beth-El gebracht. Bij het heiligdom van Israël's eigenwillige godsdienst heeft hij de zonde van het volk bekendgemaakt en Gods gericht in bewogenheid, maar toch onomwonden, gepreikt. God had hem gezichten gegeven over het komende oordeel. Het was uitgelopen op het gezicht van het pasloot. De Heere stelt het pasloot bij de muur van de stad. Ontstellend scheef is die muur. Het sprak van de ongerechtigheden. Het kan niet uitblijven of de Heere gaat met Zijn oordeel door. Zo zal het met Israël gaan: "....Izaks hoogten zullen verwoest worden en Israël's heiligdommen zullen verstrooid worden; en Ik zal tegen Jerobeams huis opstaan met het zwaard".

Weet u wie het hoort? Amazia, de priester van Beth-El. Hij is niet de eerste de beste. Hij is in het midden van Israël een man met gezag. Een alleszins godsdienstig iemand. De hoofdpriester van het heiligdom, de rijkstempel van het tienstammenrijk. Hij hoort dat woord niet alleen. Hij moet er niets van hebben. Hij stelt zich er zich lijnrecht tegenover.

Eerst probeert hij de profeet weg te krijgen door een valse beschuldiging bij de koning. Amos is iemand die

oproer wil verwekken. Hij heeft een verbintenis tegen Jerobeam gemaakt! En als hij het beoogde doel niet bereikt, dan spreekt hij rechtstreeks tot Amos: "Gij, ziener, ga weg". Vlucht maar naar het land van Juda, dat is tenslotte uw vaderland. "Eet daar uw brood en profeteer aldaar"!

Waarom het gaat

Amazia wil dus Amos weg hebben uit Beth-El. Ongetwijfeld zal daarin meegesproken hebben, dat Amazia zijn eigen positie ziet bedreigd. Hij wil het heiligdom van Beth-El niet afgebroken zien door Amos' boodschap. Dat zal hem zijn baantje kosten. Hij heet immers priester, maar is in wezen niet anders dan een ambtenaar in dienst van het koninklijk heiligdom. Hij spreekt het woord naar de geest van Israël's eigenwillige godsdienst. Daarmee verdient hij zijn brood. Hij waarschuwt niet tegen de zonden. O, hij wil in zekere zin nog wel vriendelijk zijn tegen de profeet. Hij mag wat hem betreft zo preken als hij zelf wil, maar dan niet in Beth-El, maar in zijn eigen vaderland. Hij doet eigenlijk net alsof Amos door dezelfde geest wordt beheerst, als hijzelf. Zoals de waard is, vertrouwt hij zijn gasten.

Hier spreekt het meest, dat het profetische woord uit Beth-El verdwijnen moet. Daar gaat het ten diepste om. God wil, dat Zijn Woord overal klinkt. Het is Zijn Goddelijke recht. Het moet geboodschapt worden in Juda en in Israël. Dat Woord gaat in tegen de aangepaste godsdienst van Beth-El. Het laat de zonde niet met rust. Het roept tot bekering.

Amazia wil er niet onder buigen. Hij is op zijn manier nog wel ruim, een liberaal denkend mens. Hij wil verdraagzaam zijn. Amos mag het in eigen plaats gerust preken. Maar uiteindelijk is hij een vijand van dat Woord, van de ontdekking erdoor. Hij voelt het wel dat het profetische Woord niet verdraagzaam is tegen de zonde.

De geest van Amazia is niet vreemd vandaag. Men zoekt een aangepast evangelie. Het recht Gods moet vooral niet scherp gepreikt. Wat God is Zijn Woord zonde noemt wordt verbloemd. Ongetwijfeld komen we steeds meer terecht in een samenleving, die van de zonde geen weet meer heeft en waarin bepaalde zaken als samenwonen en wat voor vormen van samenleving er ook gevonden worden buiten het huwelijk, als normaal worden beschouwd. Het kan een diep verdriet voor ouders zijn,

die er mee te maken hebben. Een hoogmoedige houding tegenover hen, die daarin leven, gaat voorbij aan wat er in eigen hart woont. Een pastorale benadering in de geest van het Evangelie van Gods genade is vereist. Dit mag echter niet gebruikt worden om de prediking van Gods geboden uit te hollen en de ernst van de zonde niet meer te laten spreken.

De ergernis tegenover het ontdekkende Woord Gods. We zien die vandaag op het brede erf van de kerk. 't Gaat niet om een eenzijdige boodschap, waarin Gods genade in Christus niet gepreikt wordt. Die ergernis is er ook als de prediking daaraan wél recht doet. Daar zullen Gods eisen ook worden verkondigd. Maar velen keren zich ook daarvan af. Het profetische Woord wordt veracht.

Amos' lastbrief

Amos is een eenvoudige boer tegenover een hooggeplaatste priester. Hij staat echter in de kracht des Heeren. Hij kan zijn lastbrief tonen. Hij weet van zijn roeping van Godswege. De Heere heeft hem geroepen. Hij is geen broodprofeet. Hij is geen profeet van afkomst. Hij heeft het zichzelf niet gemaakt. God heeft hem van achter de kudde gehaald om de boodschap uit te dragen.

Wat een zegen voor een dienstknecht des Heeren: te weten dat God achter zijn arbeid staat. Het is een genade, die ook in deze tijd bekrachtigt om niet om te zien naar de gunst van mensen maar naar de gunst des Heeren. Hij heeft de boodschap gegeven en sterkt ook in deze dagen, dat de kerk op retour is.

Zo is Amos gesteld in het midden van het volk om het profetisch woord uit te dragen tegen de weeldedienst van Israël, de eigenwillige godsdienst van Beth-El. Hij getuigt ervan, welke opdracht of de Heere hem gegeven heeft: "ga henen, profeteer tot Mijn volk Israël". Het volk heeft het oordeel verdiend. Toch, de profeet heeft het gehoord: de Heere heeft het volk nog niet afgeschreven. Hij laat in Amos om Zijn eer roepen. In ernst en in bewogenheid heeft Amos het mogen doen. Hij heeft nog geen lust in de ondergang van Israël maar in de bekering.

Die lastbrief blijft van kracht voor Amos. Dat kan de priester van Beth-El niet wegstrijken. God staat erachter. Die het voor Zijn dienaar opneemt. Het blijkt, als de Heere tegen Amazia de boodschap nog weer laat prediken

door Amos, waarin het oordeel zo ontstellend bekend gemaakt wordt. Niet de boodschap verdwijnt, maar Amazia en het onbekeerlijke volk zullen buiten het land door Gods oordeel getroffen worden.

De profetische boodschap gaat door. Wat een opdracht ligt er in verborgen voor deze tijd. De Heere roept ook in de Nieuw-Testamentische bedeling om het Woord te prediken, waarin zonde en genade een plaats hebben, het Evangelie geboodschapt wordt in Christus, Die met behoud van Gods deugden verzoening heeft aangebracht. Het vraagt vandaag om een onderscheiden prediking, geestelijk maar ook tegenover de zonden van deze tijd.

Amos heeft niet tevergeefs gepredikt. De Heere gaat door met Zijn Woord ook door hem. Het wijst naar Christus heen, Die de vervallen hut Davids weder opricht. Om Hem wordt het

overblijfsel toegebracht. Er is beoediging als we het nieuwe jaar zijn ingegaan, voor de Kerk. Geen vijand zal de boodschap weg krijgen. Hebben we onder dat Woord leren buigen? Zijn we met eigen schuld onder God terecht gekomen? Het oordeel verdiend en beaamd voor Gods Aangezicht!

Wat een wonder, dat de hoogste Profeet en Leraar, Jezus Christus, in Zichzelf de weg opent voor schuldigen door Zijn aangebrachte gerechtigheid. Dan wordt het profetische Woord ook in hun hart geschreven om ervan te getuigen in het midden van de wereld, van kerk en samenleving. Het gaat tegen de stroom in van de tijdgeest, maar God gaat dóór naar Zijn welbehagen. Hij zal ook vandaag profeten gebruiken tot de eer van Zijn Naam, tot verheerlijking van Zijn eigen werk.

D. Slagboom.

Het doden gaat door (2)

Euthanasie

U herinnert zich wellicht dat wij in het verleden geschreven hebben over het beëindigen van het leven van mw. Stinissen. Dit gebeuren staat helaas niet op zichzelf. Het blijkt dat er vaker sprake is van levensbeëindigend handelen waarbij geen sprake is van een verzoek van de patient. Zelfs gebeurt het dat er levensbeëindigend handelen plaats vindt tegen het verzoek van de patient en/of de familie. Dit dateert niet van enkele maanden geleden. Ook in achterliggende jaren kwamen deze zaken al voor. Maar het dreigt nu al erger te worden. Zouden wij niet moeten vrezen hoe er gehandeld wordt jegens demente patienten? Wat te denken van de behandeling van patienten die in coma liggen? Hoe wordt er gedacht en gesproken over hen die lichamelijk en geestelijk gehandicapt zijn?

1. Wat we lezen.

In het blad van de Nederlandse Patienten Vereniging hebben we schokkende dingen gelezen. Het blijkt nogal eens voor te komen dat hulpverleners het voornemen hebben om het leven van patienten te beëindigen door hen niet langer voedsel en vocht meer toe te dienen. Dan treedt na enige tijd de dood in. Eigenlijk moe-

ten we het zo zeggen dat dan langzamerhand iemand van het leven wordt beroofd. Een enkel door ons gelezen voorbeeld willen wij aan u doorgeven opdat u een beeld zult krijgen van de praktijken die helaas al meer gangbaar dreigen te worden. Er was een bejaarde man met de ziekte van Parkinson. Hij werd verpleegd in een verpleeghuis. Deze patient had een duidelijke christelijke levensovertuiging. Dit houdt in dat men uitgaat van de beschermwaardigheid van het leven vanaf het allereerste begin tot aan het einde. Vanwege zijn ziekte had hij van tijd tot tijd slikproblemen. Het gevolg daarvan was dat bij het optreden van die slikproblemen er een tekort aan voeding en vocht dreigde te ontstaan. Daarom werd de patient tijdelijk kunstmatig via een neussonde gevoed. Toen er opnieuw slikproblemen optraden legde de arts het niet aanvaarden van voeding en vocht uit als de wil van de patient om te mogen sterven. Hoewel de familie erop wees dat de patient een christelijke levensovertuiging had, ging de arts hieraan voorbij. De arts bracht als een belangrijke factor de kwaliteit van het leven naar voren.

Dat was mede bepalend voor het al of

niet voortzetten van de behandeling. De levensbeschouwing van de patient werd als niet ter zake doende terzijde gesteld.

Een ander voorbeeld is een man van 59 jaar die in coma was geraakt na een geslaagde reanimatie. Deze patient werd in het verpleeghuis verzorgd mede door zijn echtgenote. Jarenlang werd deze man goed verzorgd. Plotseling kwam er wijziging in de houding van de verpleging. Het zou toch eigenlijk maar beter zijn om een einde te maken aan het leven van deze man. Er werd gesteld dat de kwaliteit van het leven erg slecht was en dat verder verzorgen/behandelen een kostbare zaak was. Er werd druk op de vrouw uitgeoefend opdat zij erin toe zou stemmen dat het leven van haar man beëindigd zou worden. Voordat de patient in coma kwam had hij duidelijk gemaakt dat er nooit euthanasie op hem toegepast zou mogen worden. De arts zei dat als de patient zichzelf nu had kunnen zien, hij er wel degelijk vrede mee gehad zou hebben dat een eind aan zijn leven zou worden gemaakt. Er trad longontsteking op en men staakte de antibiotica. Ontstellend dat er tegen de uitdrukkelijke wens van de patient in werd gehandeld en dat er druk op de echtgenote werd uitgeoefend.

Tenslotte nog een hoogbejaarde demente vrouw. Zij was een christelijke levensovertuiging toegedaan. Als zij goede momenten had kon dat duidelijk geconstateerd worden. Zij mocht dan bezig zijn met de dingen van Gods Woord. In verband met uitdrogingsverschijnselen was zij al tweemaal naar het ziekenhuis overgebracht. De laatste keer dat zij terugkwam uit het ziekenhuis weigerde de verpleeghuisarts aanvullende voeding te geven. Hij meende uit het gedrag van de vrouw te kunnen afleiden dat zij niet langer wilde leven. Zij duwde namelijk weleens de lepel met voedsel weg. Ondanks het feit dat de familie protest aantekende, ging de arts door.

2. Wat we hoorden

We hebben het zelf uit de mond van kinderen van een hoogbejaard iemand vernomen wat er in het ziekenhuis werd gezegd toen deze hoogbejaarde persoon in het ziekenhuis was opgenomen. De arts vroeg of er nog iets aan gedaan zou moeten worden. Hij legde het eigenlijk in de mond van de kinderen om hierop ontkennend te antwoorden. Toen de kinderen duidelijk blijk gaven van hun op Gods

Woord gegronde levensovertuiging en kenbaar maakten dat de patient het nooit goed gevonden zou hebben dat een mogelijke behandeling achterwege zou blijven, ging men tot behandeling over. Weliswaar is de patient na enige tijd overleden, maar was men niet tot de behandeling overgegaan, dan had dit menselijkerwijs gesproken eerder gebeurd.

We weten er ook van dat er eens een afspraak werd gemaakt in het ziekenhuis om bij een bepaalde patient als er een hartstilstand zou optreden geen reanimatie meer toe te passen. Er vond korte tijd later inderdaad een hartstilstand plaats. Maar het toen aanwezige personeel wist blijkbaar niet van deze afspraak tussen de arts en de verpleging, zodat wel werd geprobeerd het hart opnieuw aan de gang te krijgen. Dit mocht lukken. Het resultaat is geweest dat de patient enkele weken later het ziekenhuis mocht verlaten en nog geruime tijd heeft geleefd.

Ook van verpleeghuizen horen we niet alleen positieve dingen. Het kwam ons eens ter ore dat een oude demente vrouw was opgenomen. Toen zij uitdrogingsverschijnselen ging vertonen weigerde men haar vocht toe te dienen. Dit ondanks het feit dat de familie kenbaar maakte dat dit in strijd was met de levensovertuiging van de patiente en ook met die van de familie. Gevolg was dat de hoogbejaarde vrouw binnen afzienbare tijd stierf.

3. Wat wij vrezen

We vrezen dat de zaken die wij signaleerden maar een topje van de ijsberg vormen. Ongevraagde levenbeëindiging komt meer voor dan velen denken. Zo kan het een arts heel goed uitkomen dat het wegduwen van een lepel met eten uitgelegd kan worden als de wil om te mogen sterven. Met de christelijke levensovertuiging wordt naar wij vrezen als minder rekening gehouden. Tendiepste zou een ieder zich moeten laten gezeggen door het Woord Gods. Ook door het gebod "Gij zult niet doodslaan". Nog erger is het dat een christelijke levensovertuiging zomaar terzijde blijkt te kunnen worden geschoven als niet ter zake doende. Er wordt gesproken over kwaliteit van het leven zonder dit evenwel strak te omschrijven. Naar onze vaste overtuiging mogen wij niet bepalen aan de hand van bepaalde voorwaarden of een leven het nog waard is om behandeling te mogen krijgen of niet. Waar mogelijk dient

behandeling plaats te vinden. Het voedsel en vocht toedienen aan een patient die echt niet in de stervensfase verkeert wordt een verlenging van het lijden genoemd. Net als bij abortus is hier sprake van versluiserend taalgebruik. Mag er dan nooit een behandeling gestaakt worden? Alleen als die behandeling volstrekt zinloos blijkt te zijn en het lijden eerder verergert dan vermindert. Dat is nog iets heel anders dan een patient te doden. De arts heeft na het staken van een zinloze, het lijden verzwarende handeling altijd de plicht de zieke te begeleiden. We vrezen dat de argumenten die gebruikt worden om ongevraagd en zelfs tegen de wil van de patient tot levensbeëindigend handelen over te gaan al veel zwaarder wegen en al veel meer toegepast worden dan velen denken. Het gebod "Gij zult niet doodslaan" wordt al meer terzijde geschoven. We zien hier ook in vervulling gaan dat de barmhartigheden der goddelozen weerd zijn. De mens wil het lijden uitbannen uit het leven. Het lijden spreekt van de diepe val in Adam. Daaruit is immers alle lijden voortgesproten. Het gaat er om ons inziens ook niet om dat de patient uit het lijden wordt verlost, maar veeleer dat de maatschappij, de verpleging en de familie wordt verlost van een financiële last en een last wat het verplegen en bezoeken betreft. Bovendien is het zo dat bewustelosen en dementen niet aantoonbaar lijden, zodat er ook geen sprake kan zijn van een verlossing uit het lijden. We vrezen dat men in onze tijd wel de zegen van de voortschrijdende medische wetenschap wil hebben, maar de negatieve zaken die dit met zich meebrengt afwijst. We zijn niet volledig geweest in de weergave van al datgene wat er voorvalt in Nederland. We hopen toch dat het enigszins mag bijdragen aan het openen van de ogen voor de al verder voortgaande overtreding van de Wet des Heeren. Een ieder zij op zijn hoede. U hoeft niet direct iedereen te wantrouwen, maar om nu zonder meer zomaar te vertrouwen op verpleging en artsen is ook niet goed.

Dat er in onze tijd een duidelijk geluid zou mogen klinken inzake deze dingen, een geluid gegrond op Gods Woord.

Moge het een middel zijn tot naleving van het gebod "Gij zult niet doodslaan".

*Ds. A. v. Heteren,
Werkendam.*

Gereformeerden op zoek naar God

Prof. Dr. C. Graafland schreef een belangrijk boek, dat hij deze titel meegaf.

De ondertitel van dit boek luidt: Godsverduistering in het licht van de Gereformeerde spiritualiteit. Op de tweede bladzijde lezen we treffend: wie zoekt vindt Mattheüs 7:8, Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten Romeinen 10:20 en: Ik ben de weg en de waarheid en het leven, niemand komt tot de Vader dan door Mij. Johannes 14:6.

De inleiding vinden we al erg belangrijk. Prof. Graafland zegt dat er al veel over Godsverduistering is geschreven. Hij heeft er met intense belangstelling kennis van genomen en er ook zijn winst mee proberen te doen. Het is hem opgevallen, dat men in al het geschrijf over Godsverduistering en kerkverlating ervan uitgaat, dat dit proces alleen in de progressieve kringen van de kerk zou plaats vinden. Dat is begrijpelijk omdat daar de afval het duidelijkst is. Het geestelijk ontwortelingsproces is ook in traditionele kring bezig zich te voltrekken. Daarom allereerst wil Prof. Graafland in het gesprek over Godsverduistering en kerkverlating meedoen. Een andere reden is de diepe overtuiging dat het de Gereformeerde geloofstraditie is, die in deze ingrijpende crisis recht heeft, en, naar hij gelooft, ook de kracht en vitaliteit bezit om haar inbreng te geven in het zoeken naar een weg die tot opwekking en vernieuwing van het geloof kan leiden.

De schrijver zoekt onze tradities opnieuw te kennen en te herkennen in een proces van vertaling en actualisering naar het heden toe, met de niet zonder spanning ermee verbonden vraag: wat komt er uit, dat voor ons betekenis heeft in deze barre tijd?

In het eerste deel van het boek is de schrijver in gesprek met anderen die al eerder met dezelfde vragen zijn bezig geweest. In het bijzonder gaat het om wat Prof. dr. H. Berkhof geschreven heeft. In dit boek is Prof. Graafland ook met anderen in gesprek, bijv. met de bekende ds. G. Boer, die al jaren geleden in de eeuwige rust is ingegaan.

"In het tweede deel", aldus de schrijver, "willen wij proberen om vanuit de gereformeerde traditie, in sa-

menspraak met de Bijbel, noties aan te dragen, die voor de huidige vragen van betekenis kunnen zijn. In feite wil dit een poging zijn tot herijking van het gereformeerde belijden enerzijds naar de Schrift toe, anderzijds naar het heden toe.

Nogmaals: meer dan een poging is het niet. Maar ik zou die poging niet hebben durven wagen, als ik niet erop hoopte, dat zij gezegend zou mogen worden. Voor de gemeente van Christus en voor die collega's die met mij de opdracht hebben om in deze tijd vertolker te zijn van de woorden van God".

Na de inleiding volgen er acht hoofdstukken die als volgt getiteld zijn:

1. Wie is schuldig?
2. "Velen zeggen: Wie zal ons het goede doen zien?" (Ps. 4:7a)
3. ".... omdat zij hem voor een profeet hielden" (Matth. 14:5)
4. Nederlandse stemmen
5. Het eigene van de gereformeerde spiritualiteit
6. "Hoe weten wij de weg?" (Joh. 14:5)
7. Er is een weg!
8. Verkiezing en spiritualiteit.

Daarna komt er nog een opgave van Geraadpleegde literatuur.

Het blijkt al uit de inleiding dat we met een zeer belangrijk boek hebben te maken. Het ontleent zijn waarde aan het onderwerp zelf, maar ook aan de eenvoudige, aansprekende en indringende wijze waarop Prof. Graafland onze aandacht voor dit onderwerp vraagt en, naar we menen, ook krijgt. Het lijkt me moeilijk om in een kort bestek de inhoud van het boek weer te geven. Wel kunnen we zonder meer de wens uitspreken, dat de zaak die hier aan de orde komt vak-er aandacht moge hebben.

Prof. Graafland schrijft zelf aan het slot:

"Ik hoop, dat ik verstaan ben.

Hiermee rond ik mijn verhaal af. Een beetje abrupt. Maar het is toch al langer geworden dan ik gewild heb. Maar om iets uit te diepen tot aan de eigenlijke vragen, heb ik ook enigermate de breedte en lengte nodig gehad. Mijn excuus hiervoor. Ik hoop, dat ik verstaan ben. Instemming hoef ik niet te hebben. Wel zou ik graag willen, dat anderen ook met de vragen bezig zijn, die mij zelf zo diep hebben geraakt".

We kunnen niet alles onderstrepen wat de geleerde schrijver zegt. Maar we gevoelen zijn bewogenheid.

De zaak van de Godsverduistering en kerkverlating heeft hem bezig gehouden op zijn colleges en is onderwerp van gesprek met zijn studenten geweest.

De schrijver ziet het verval van de kerk en betreurt die, maar we krijgen de indruk dat hij toch meer geestelijk leven in de kerk vindt dan anderen. Hij denkt aan hen die geloven in de beloften van het evangelie. De kerk moet weer geestelijker worden. De schrijver kijkt in de richting van de charismatische beweging.

We denken zelf in heel andere richting. Uit Gods Woord is duidelijk dat het getal ware gelovigen steeds gering is geweest vergeleken bij de velen die zich schaarden rondom het Woord des Heere. Het volk Israël week telkens weer van de Heere af. De Heere kwam dan met straffende gerichten en bracht tot inkeer. Dan wandelde het volk weer een poos in de wegen des Heeren, maar niet van ganser harte bij velen. Het volk maakte zich rijp voor het oordeel. Jesaja moest heengaan en tot het volk zeggen: Horende hoort, maar verstaat niet, en ziende ziet, maar ziet niet. Maak het hart dezes volks vet en maak hun oren zwaar en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere, en Hij het geneze. Zie Jes. 6:9 en 10.

Na de gelijkenis van de zaaier die uitging om te zaaien vroegen de discipelen aan de Heere Jezus: Waarom spreekt gij tot hen door gelijkenissen? Daarop antwoordde hun Leermester: Omdat het u gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven. De Heere verklaart dit verder en zegt dan: En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: Met het gehoor zult gij horen en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien en geenszins bemerken. Want het hart dezes volks is dik geworden, en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen geneze. Zie Matth. 13:14 en 15.

Moeten we ook in onze dagen niet aan deze uitspraken denken? De Heere heeft in de eeuwen die achterliggen ook in ons land alles aan Zijn wijn-

gaard gedaan, opdat zij goede druiven zou voortbrengen, maar zij heeft stinkende druiven voortgebracht.

De Heere is gekomen met oordelen. En toch is er ook nog de roepstem van het evangelie. De Heere getuigt nog: Keert weder tot Mij, spreekt de HEERE der heirscharen, zo zal Ik weder tot ulieden keren, zegt de HEERE der heirscharen. Zie Zacharia 1:3. Dat moet leiden tot de smeekbede: HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds. Zie Klaagl. 5:21.

We moeten het niet hebben van de kant van de gemeente zelf noch van de kant van de charismatische beweging, maar alleen van Hem, Die na Zijn opstanding uit de doden tot de Zijnen gezegd heeft: En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Matth. 28:20. Hij heeft de sleutels van hel en van dood. Hij zal

er voor zorgen dat alleen voor wie Hij Zijn bloed gegeven heeft, ook toegebracht zullen worden. Het gaat door de nood van de tijden, ook door de afval heen, naar de eeuwige heerlijkheid voor allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.

Nog altijd geldt het woord dat de Heere Jezus sprak toen Hij op weg was naar Jeruzalem: Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen (zeg Ik u) zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen.

Enz.. Zie Lukas 13:22-30. En ook het woord: Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave, niet uit de werken, opdat niemand roeme. Efeze 2:8 en 9.

Het boek telt 223 bladzijden en kost als paperback f 29,50.

Het verscheen bij uitgeverij De Groot Goudriaan te Kampen.

B.

Driebergen

Bevestiging en intrede van Ds. P. den Butter

Het was op vrijdag 21 december 1990 voor de gemeente Driebergen en ook voor Ds. Den Butter een bijzondere dag. Driebergen was sinds het vertrek van Ds. van Zonneveld naar Scheveningen in 1989 vacant. Er werden verschillende beroepen uitgebracht, zonder enig resultaat. Toen werd Ds. Den Butter, die een paar jaar tevoren naar de Marantha-kerk te Urk was gegaan, beroepen. Deze nam het beroep met volle vrijmoedigheid aan. Op zondag 16 december jl. nam hij afscheid van Urk en in dezelfde week hadden de bevestiging en intrede in Driebergen plaats. De diensten werden gehouden in het kerkgebouw van de Hervormde kerk aan de Hoofdstraat.

De bevestiging vond plaats in een dienst die om 3 uur begon. Daarin ging voor Ds. B. de Romph van Noordeloos, een zwager van Ds. Den Butter.

Na votum en groet liet de bevestiger zingen Psalm 113:1 en 2. Hij las Johannes 1:1-18, liet zingen van de lofzang van Simeon:2, las van de D.L.I. 1-4 en ging voor in gebed. Na het lezen van de tekst van Johannes 1:6-8 liet hij zingen Psalm 36:2 en 3. Tijdens het zingen werd gecollecteerd. Daarna hield Ds. De Romph zijn preek, waarvan we een korte sa-

menvatting geven. Hij weest eerst op het voorrecht dat Driebergen weer een eigen leraar mag ontvangen. Dat spreekt van de trouw des Heeren. Er is nog werk. Daarvoor is de prediking. Dat te zien in Johannes, *die geroepen was om van het Licht te getuigen*. De bevestiger vroeg de aandacht voor: 1. de persoon, 2. de inhoud, 3. het doel van dit getuigen.

Het morgenrood kondigt de dageraad aan. Daarna komt de zon op. De mens heeft gezondigd. De Heere geeft een weg ter ontkoming. God geeft Zijn Zoon. De mens is niet van Hem gediend. De voorloper gaat aan de Koning vooraf. Hij was heraut, vriend van de Bruidegom. Er werd een mens. Dit in tegenstelling met: het Woord was. De Heere gebruikt een mens om het evangelie te verkondigen. God neemt het zaad Abrahams aan. De voorloper weet er van wat het is zondaar te zijn. Hij moet ook die Zaligmaker hebben. Dat geldt ook van een dienstknecht. Hij is een mens, met zwakheden en gebreken.

Johannes neemt een bijzondere plaats in. Hij moest de Christus aankondigen. Hij moest van het Licht getuigen. Dat getuigenis is nodig. De mens is blind. Johannes spreekt ontdekkend. Hij is de stem des roependen

in de woestijn. Door de prediking worden de ogen geopend.

Opdat zij allen in Hem zouden geloven. Dat is het doel. Het Licht wordt uitgedragen en verlicht, maakt plaats voor Christus. Er komt blijdschap en vreugde. Er komt kennis der zaligheid in de vergeving der zonden.

Driebergen, u krijgt zo'n getuige, een mens, maar een geroepen dienstknecht. Hij is de Christus niet. Het gaat om Christus.

We zingen van de lofzang van Zacharias: 4 en 5.

Ds. De Romph leest het formulier voor de bevestiging van dienaren des Woords en stelt de vragen. Ds. Den Butter antwoordt duidelijk: ja ik, van ganser harte. Dan volgt de bevestigings-formule en het laatste gedeelte van het formulier. Ds. De Romph spreekt nog een persoonlijk woord en laat staande zingen Psalm 119:9, even gewijzigd. Na het dankgebed zingen we Psalm 97:7. De bevestiger spreekt de zegen uit en de gemeente verlaat het kerkgebouw.

Sommige genodigden gaan naar het verenigingsgebouw van de eigen kerk. Daar ontmoetten we o.a. Ds. Den Butter en de zijnen. We werden onthaald op koffie en later op een broodmaaltijd. De verzorging was in goede handen. De maaltijd werd geopend met gebed door ouderling Bos en na schriftlezing geëindigd door ouderling Vreugdenhil. Het was al gauw tijd om weer naar het kerkgebouw in de Hoofdstraat te gaan.

Om half acht begon de dienst. Al een poos voor de aanvang van deze dienst was het kerkgebouw haast tot de nok gevuld. Dat wil zeggen: ook de galerijen waren bezet.

Na votum en groet laat Ds. Den Butter zingen Psalm 2:4. Hij leest Johannes 1:19-34. Daarna zingen we Psalm 111:2. Na het uitspreken van de geloofsbelijdenis van Nicea leest de prediker de tekst, Johannes 1:34. Dan gaat hij voor in gebed. We zingen Psalm 89:9 en 12. Er wordt gecollecteerd.

De preek vraagt onze volle aandacht. We willen trachten in het kort er wat van weer te geven.

Johannes kwam om van het Licht te getuigen. Dat hield in: Deze is de Zoon van God. Verschillende keren lezen we in dit Schriftgedeelte van het getuigen. Daarin gaat het er om *gezien* te hebben. Dan is het getuigenis geloofwaardig. Hoe is Johannes getuige geworden? Hij heeft het uit de mond van de Heere Jezus Zelf gehoord. Net

als later Petrus, die belijdt: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God. De Heere Jezus sprak: Vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader Die in de hemelen is. Dat was het werk van de Heilige Geest.

Johannes heeft het geleerd toen de Heere Jezus naar de Jordaan kwam om gedoopt te worden. Johannes doopte na belijdenis van zonden. Dat kon de Heere Jezus niet. Toen werden de ogen van Johannes geopend. Hij kwam schuldig te staan, had nodig van Hem gedoopt te worden. Toen heeft Johannes er iets van gezien, dat Hij het Lam Gods is dat de zonde der wereld wegneemt. Toen heeft Johannes Hem gedoopt. Daarna is de Heilige Geest op Hem gekomen en heeft de Vader gesproken. Zo is Johannes tot een getuige gemaakt. Hij kon zeggen: ik kende Hem niet....enz.

Johannes de evangelist heeft overeenstemming met Johannes de doper. Hij heeft ook de Heere Jezus leren kennen in Zijn goddelijke natuur. Hij begint met het Woord Dat vlees geworden is. Ook deze Johannes heeft iets gezien van het geheim. Het is niet te doorgronden. God uit God, Licht uit Licht. De verbondenheid blijft een mysterie. Voor de Joden was dit tot ergernis. Tenslotte zeiden zij: Hij heeft Zichzelf Gode gelijk gemaakt.

Johannes zegt: Deze is de Zoon van God. Dat is de boodschap van de prediking. Dat staat centraal. Spreker hoopt dit te verkondigen. Er is geen ander evangelie. De Heilige Geest kan nu Christus verheerlijken.

Dat is van groot belang voor het kennen van Christus. Van Hem is onze zaligheid afhankelijk. Er is geen andere Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid. Johannes schrijft aan het einde:.....opdat gij gelooft, dat Jezus Christus de Zoon van God is.

De kerk heeft geen ander fundament dan dat Hij de Zoon van God is. Daarop zal Hij Zijn gemeente bouwen. Het gaat om de rechte kennis van de Heere Jezus. Aan deze belijdenis moeten alle geesten beproefd worden. Het gaat om de vraag: wat dunkt u van de Christus? Ons zoeken moet zijn in Hem gevonden te worden. Hoe leer ik Hem kennen? Is er een weg tot Christus? Is het ook niet eerst: ik kende Hem niet? Dat komt voor. De prediking moet leiding geven. De Heere onderwijst. De Heilige Geest neemt het uit Christus. Ook de kennis van zichzelf is uit de bediening van Christus. De Heere Jezus maakt door

de Heilige Geest plaats voor Zichzelf als het Lam Gods. Ook de toeëigening is nodig om te brengen tot de kennis van zonde en genade.

De gemeente moet deze boodschap horen. Men moet horen het getuigenis van het Licht. Om Hem te leren kennen als de Zoon van God. Ook in onze tijd moet deze boodschap worden gebracht. Hij blijft de Zoon van God. Dat moet met klem gebracht worden.

Johannes voelde zich onwaardig, maar de Heere Jezus zegt van hem, dat er niemand van een vrouw geboren meerder is dan Johannes de doper. Nodig is een besef van onwaardigheid en schuld. Dat element ontbreekt veelal: ik ben niet waardig....

Dan komt ook de aanbidding. Dat is ook het werk van de verlost kerk: Gij o Lam Gods zijt waardig te ontvangen....Het Lam is het waard om geprezen te worden.

We zijn alleen gebaat met een Zaligmaker die ook God is. Hij is het vertrouwen van al Zijn volk helemaal waard. Hij weet in alle situaties raad. Hij kan waarmaken: niemand kan hen uit Mijn hand rukken.

Als je dan onbekeerd blijft, wat dan? Er komt een tijd dat de Heere alles aan het licht zal brengen. Als Hij op de troon zal zitten. Hij heeft het gericht in handen. Als je Hem dan nog nooit nodig hebt gehad, wat dan?

Er is nog een weg des behouds. Amen.

We zingen Psalm 2:6 en 7. Na het dankgebed zingen we Psalm 72:10. Ds. Den Butter legt de zegen op de gemeente. Daarna volgen enkele toespraken.

Ds. M. Vlietstra van Zeist spreekt als consulent en namens de classis Utrecht. De Burgemeester van Driebergen namens de burgerlijke gemeente en ouderling Maasse namens kerkeraad en gemeente. Hij laat Ds. Den Butter staande toezingen Psalm 20:1. Na een dankwoord van Ds. Den Butter zingen we nog Psalm 72:11. De menigte verlaat het kerkgebouw.

Buiten het kerkgebouw ontmoeten we nog verschillende vrienden. Velen gingen nog naar het verenigingsgebouw van de eigen kerk, maar zelf gingen we in een volle auto terug naar huis.

Het is een drukke maand voor dienaars des Woords.

Dat geldt ook voor een dienaar in een nieuwe gemeente. Maar als dit verslag gelezen wordt zijn die dagen al weer voorbij en is weer de gewone arbeidstijd aangebroken. De Heere moge de arbeid in Zijn kerk overal, ook in Driebergen, rijkelijk zegenen. Tenslotte: het was ons weer goed in Driebergen te zijn.

B.

Voor de jeugd

Nehemia

"En de Priesters en de Levieten reinigden zichzelf, daarna reinigden zij het volk en de poorten en de muur...."

Neh. 12:30 v.v.

Beste jongelui!

Laat ik voor ditmaal beginnen met jullie allen een gezegend 1991 toe te wensen. Want dat kan nog daar dit het eerste blad is wat in dit jaar verschijnt. Jullie hebben het al begrepen, dat met dit blad ook weer een nieuwe jaargang zijn loop is begonnen. Ons blad is nog wel niet oud, maar vijf en twintig jaren is ook niet niets. Het is echt een mijlpaal. Daar mag wel even bij worden stilgestaan. Het is een dankzegging waard dat we al vijf en twintig jaren, zo goed als dat mogelijk is, de aloude beginselen hebben mogen uitdragen. We hopen en geloven, ja weten zeker, dat het in al die jaren niet

zonder zegen is geschied. De Heere verbindt er bij de voortduur ook Zijn zegen aan.

Het zal jullie mogelijk ook opvallen dat het blad nu in een nieuw jasje verschijnt. Dat is na al die tijd wel nodig. Wie loopt er nu onder ons vijf en twintig jaren in dezelfde jas? Een nieuwe jas geeft aan de drager een nieuw gezicht. Het is alsof hij er een ander mens door is geworden. Dat is natuurlijk, wat ons blad betreft, maar een denkbeeldige zaak. Want de inhoud zal wel hetzelfde blijven. Niettemin doet de buitenkant toch ook wat. Het zou niet onmogelijk zijn, dat het "nieuwe aanzien" ook nog wat "nieuwe abonnees" zou opleveren. Ik zou zeggen, als jullie in het nieuwe jaar daar nu eens voor zorgden, dan is dat, om te beginnen, al een goed begin. Wat dat betreft, allen veel sterkte toegewenst.

We hebben gehoord dat de Priesters en Levieten moesten worden opgeroepen naar Jeruzalem, met de nodige muziekinstrumenten en allen die daar een goed gebruik van wisten te maken. Het moest een groot volksfeest worden. Want de klaar gekomen muur moest worden ingewijd. Want Jeruzalem was de "stad Gods". Daarin stond het "huis Gods". Tegenwoordig hebben we ook "Godshuizen". Dat zijn de kerken. Nieuwe of verbouwde en herbouwde kerken worden onder ons ook ingewijd. Dat is altijd een plechtig gebeuren. Mogelijk hebben jullie dat wel eens meegemaakt. Als de zaak des Heeren je ter harte gaat, ben je altijd blij als zo iets gebeurt. Dat mag. Ja, dat moet zelfs. Niet om er dan mede in de mens te eindigen, doch om er mede in de Heere te eindigen. Want Die wil ook vandaag nog wonen onder een schuldig volk. Hij zegt toch: Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden? Dat is natuurlijk geen kleine zaak. God in het midden van schuldige mensen. Wat wordt daar weinig aan gedacht. Laten we eerlijk wezen, ook in dit opzicht. Als we daar meer aan dachten, zouden we meer met eerbied vervuld, in het huis des Heeren verkeren. Nu ik deze gedachte heb neergeschreven, laat ik het maar weer aan de lezers over om voor zichzelf de toepassing te maken, en zich af te vragen hoe men in het "huis des Heeren" zich bevindt. Dat zal wel niet altijd zijn zoals het behoort. Als hier het geweten gaat spreken, luister dan naar die stem, en zoek je te gedragen zoals dat behoort.

Toen het volk binnen de muren van Jeruzalem verzameld was, hebben de Priesters en de Levieten zichzelf gereinigd. Daarna reinigden zij het volk en de poorten en de muur. Daar moeten we niet zo maar over heen lezen. Want daar zit voor ons echt wel de nodige lering in. Want dat de Priesters zichzelf reinigden en de Levieten ook, is er een bewijs van dat zij een besef in zich omdroegen van de heiligheid des Heeren. Die kan, krachtens Zijn heiligheid, met alles wat onrein is, geen gemeenschap hebben. Dat zichzelf reinigen wil ook zeggen dat zij een indruk hadden van de onreinheid van zichzelf. Al waren het ambtsdragers, die krachtens hun ambten tussen God en het volk instonden, het waren toch ook maar weer gewone mensen, zondige mensen. Krachtens de zonden onreine mensen. En daarom was het nodig dat zij zichzelf re-

inigden. Dat ging gepaard met de nodige wassingen en besprengingen met bloed, zo als dit in het oude testament was voorgeschreven. Het reinigen: wassen met water en besprengen met bloed had een symbolische betekenis. Het wees in het oude testament beiden heen naar de reinigende kracht van het bloed van de Heere Jezus Christus. Door dát bloed gereinigd te worden, hadden de Priesters en de Levieten nodig. Doch dat was ook nodig voor het volk en de poorten en de muren. Want de poorten en de muren waren door mensen herbouwd. En dat waren zondige mensen. En aan hun werken kleefden ook de zonden. We belijden het toch, dat onze beste werken met zonden bevuurd zijn? Daar dit toen ook het geval was, moest ook het volk worden gereinigd en over al het werk hunner handen moest het bloed der verzoening gesprengd worden.

Zo is het nu nog. Doch wie denkt daar aan? Wie heeft er nog besef van eigen onreinheid en dat al de werken zijner handen met zonden bevuurd zijn? Dat moet ons echt van hoger hand wel bijgebracht worden, want anders zien we van onze onreinheid totaal niets en zijn we nog al tevreden over de werken onzer handen. Ik denk zelfs, dat als onze werken becritiseerd zouden worden, we wel op onze tanden zouden moeten bijten om niet kwaad te worden. Doch als we door de Heilige Geest er een indruk van krijgen, dat we met een heilig God te doen hebben, "Die te rein van ogen is, dan dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen", dan wordt het anders. Dan hebben we voor ons zelf en voor alles wat we doen, de reinigende kracht van het bloed van de Heere Jezus Christus nodig. Dan gaan we er iets van besef-fen dat God alleen om Zijnentwil met ons, schuldige mensen te doen kan hebben. Misschien kan het geschrevene er toe dienen, om ons aan deze dingen te doen denken. Het denken aan deze dingen is toch geen overbodige zaak. Want alles wat te voren geschreven is, is tot onze lering te voren geschreven. Dat geldt ook van deze reinigingsplechtigheid.

Toen dit alles was volbracht, werd het volk in twee groepen verdeeld, die in tegenstelling tot elkander een rondgang over de muur moesten maken. Zo is het in het vervolg te lezen: "Toen deed ik de vorsten van Juda opgaan op de muur; en ik stelde twee grote dankkoren en omgangen, een ter rechterhand op de muur naar de Mestpoort toe...." Dan worden daarna

heel wat namen genoemd van de hoofden van het volk. Het was een hele optocht met trompetten en muziekinstrumenten, terwijl bij die eerste groep Ezra, de man Gods, de schriftgeleerde, voorop ging. Hij ging voor hun aangezicht heen. Dan wordt beschreven welke richting zij uitgingen. Zij loofden en dankten den Heere, voor alles wat Hij hun gegeven had te doen.

De tweede groep ging de andere kant uit. Aan het hoofd van die tweede groep ging Nehemia zelf. Voor hem uit ging het muziekkorps, het dankkoor, en achter hem kwam de andere helft van het volk. Jullie kunnen, hoop ik, je de gang van zaken wel voorstellen. De twee groepen liepen in tegenover gestelde richting, net zo lang tot zij elkander tegen kwamen. Men heeft toen elkander in de tempel, het huis Gods ontmoet. Daar kwamen de koren samen en het gehele volk. Het was in de tempel echt een dankdienst waar men met muziek en zang de Heere grootmaakte. "En zij offerden op die dag grote slachtofferen en waren vrolijk, want God had hen vrolijk gemaakt met grote vrolijkheid; en ook waren de vrouwen en de kinderen vrolijk, zodat de vrolijkheid van Jeruzalem van verre gehoord werd". vs. 43.

De grote slachtofferen die men bracht, zijn dankoffers geweest. Grote offers getuigen van grote dankbaarheid. Dat er ook grote vrolijkheid was bij jong en oud, was niet zonder oorzaak. Zij gevoelden eenparig dat zij jegens de Heere grote dankbaarheid verschuldigd waren. Want dat de muur was herbouwd, dat de Heere Zijn gunst op dit werk had doen blijken, dat hadden zij niet verdiend. Dat was enkel en alleen vrucht van genade. En die genade hadden zij verkregen. Doch altijd in de weg van het offer. En het offer wees altijd heen naar de Heere Jezus Christus, het "ware Lam Gods", Wiens komst in het vlees nog niet zo lang geleden door ons weer herdacht is geworden. God kon nu weer gemeenschap met Zijn volk hebben op grond van het offer, dat toen nog wel voor-beeldig was, doch dat zijn vervulling heeft gevonden in de Offerande van Christus. Men stond toen nog vóór het heilsfeit. Wij staan er nu achter. Doch de betekenis is dezelfde. Laat ons dat niet vergeten. God kan ook met ons alleen gemeenschap hebben door middel van het Offer. Dat herinnert ons altijd weer aan onze ellende, aan onze

schuld. Die is door Zijn leven geboet. Wie dat beseft kan niet anders dan dankbaar zijn. Beleefd wordt dan: Die God is al mijn liefde waardig. En als dat beleefd wordt, dan is men in zijn offer niet karig. Dan gaat, heel eenvoudig gezegd, ook de portemonnee open. Dan zoekt men niet totdat men in het hoekje van z'n portemonnee nog een dubbeltje gevonden heeft. Jullie begrijpen wel wat ik bedoel.

Daar ik altijd nog voor de jeugd schrijf en graag met de jeugd omga, weet ik wel zo'n beetje hoe het met verschillenden van hen gaat. De snoepwinkel is niet zelden meer waard, dan de dienst des Heeren. Dat geef ik dan ten slotte nog maar even ter herdenking door. Verder allen hartelijk gegroet van jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbesprekingen

Wat mankeert er tegenwoordig aan de prediking? door Ds. A.N. Martin

Uitgeverij "De Roos", postbus 479, 3130 AL, Vlaardingse

Dit boekje van 53 bladzijden bevat de toespraak die ds. Martin in 1967 gehouden heeft voor de Predikanten Conferentie van de Orthodoxe Presbyterian Church in het theologisch seminarium te Westminster. Het verscheen in het engels. Het werd door J. Kooistra vertaald en in 1985 in onze taal uitgegeven, voorzien van een Woord vooraf van ds. C. van den Berg, toen ter tijd Hervormd predikant te Leerbroek.

Ds. Martin zegt aan het einde van zijn inleiding: "Hoe zullen wij dan dit veelomvattende onderwerp benaderen? Ik zou er op willen wijzen, dat al de gebreken in de prediking van tegenwoordig eigenlijk zijn het gebrek òf van de prediker, òf van de boodschap, die hij brengt. Wij durven deze twee dingen niet te scheiden (de prediker en de boodschap), omdat de prediker en zijn prediking nauw met elkaar in verband staan. Wij zullen overdenken wat er tegenwoordig aan de prediking mankeert en dan allereerst de hoedanigheden van de prediker bezien, en dan insgelijks de boodschap, die hij brengt".

De hoofdstukjes zijn getiteld: 1. de Prediker, 2. Persoonlijk godvruchtig leven, 3. Het gebed in de binnenkamer, 4. Praktische vroomheid, 5. Zuiverheid van motivatie, 6. De boodschap en 7. Hoe wordt de boodschap gebracht.

De schrijver zegt in zijn werkje dingen die nu nog van betekenis zijn, ook in ons land en daarom willen we het boekje ter overdenking aanbevelen. De prijs is f 12,25.

B.

Prisma van de bijbelse persoonsnamen.

Uitgeverij Het Spectrum, Postbus 2073, 3500 GB, Utrecht

Deze Prisma-pocket geeft alle persoonsnamen uit het Oude en Nieuwe Testament van A tot Z.

In dit lexicon vindt men ruim 2500 namen uit de bijbel, van Aaron tot Zochet, met het bijbehorende verhaal, en met voorbeelden van hun "terugkeer" in de kunst en de literatuur. We vinden in dit boekje vele gegevens, maar de samensteller staat niet op Schriftuurlijk standpunt. Om een voorbeeld te noemen. Onder de naam van Adam lezen we o.a.: Naar bijbelse opvatting is de mens door God geschapen. Verder: Het bijbelverhaal zegt... Bij het raadplegen van dit boekje moeten we voor ogen houden van welk standpunt dit boekje uitgaat.

De samensteller is Rob van Riet, m.m.v. Wout Verhoek.

Het boekje telt 240 bladzijden en kost in pocket-uitvoering f 14,90.

B.

BIJBELSE ALBUMS met plaatjes in kleur

Speciaal voor gebruik op scholen en zondagsscholen geeft de GBS albums met plaatjes over Bijbelse onderwerpen uit. De kinderen kunnen deze plaatjes zelf inplakken. Bij elk kort verhaal in de diverse albums is ruimte opengelaten voor een plaatje.

De albums zijn 21,5 cm breed en 15 cm hoog, stevige omslag.

Bij elk album behoort een set van 40 plaatjes (afm. 14,5 x 10,5 cm).

Wij kunnen acht series leveren:

0 Vanaf de schepping tot de list der Gibeonieten.

1 Richteren, koningen en profeten

2 Nieuwe Testament 1

3 Nieuwe Testament 2

A Wonen, werken en erediens van Israël

B Bloemen en planten in Israël

C Dieren in de Bijbel

D Voorwerpen in de Bijbel

Prijs per album met

plaatjes **f 10,90**

Te bestellen

bij de boekhandel

of rechtstreeks

zonder postzegel bij:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18 3300 WB DORDRECHT

GENEESKRACHTIGE KRUIDENTABLETTEN

Behalve onze meer dan 40 soorten geneeskrachtige

kruiden, leveren wij 6 soorten in tabletvorm, n.l.

VERMAGERING, ZENUWEN, VOCHTAFDRIJVEND,

RHEUMATIEK, VERNAUWDE BLOEDVATEN EN

VERHOOGDE BLOEDDRUK.

Kuur voor een maand f. 22,50 incl. verz.kosten.

DROGISTERIJ SIKKING

Barneveldstraat 5 - 2011 WL Haarlem

Telefoon 023 - 312882, b.g.g. 023 - 324606

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning...

U vindt het allemaal op "De Verrassing".

Bel ons nu en reserveer een bungalow of stacaravan, voor uw vakantie in eigen sfeer.

Inlichtingen: **02220-18391**

vakantiecentrum

De Verrassing

Oosterend, Texel

IS ER PLAATS AAN UW TAFEL VOOR DIT KIND?

Door uw steun ontvangen zij voedsel, kleding, onderwijs en komen zij in aanraking met het Evangelie.

Geef voor hun toekomst! Informatie wordt op aanvraag toegezonden.

WOORD DAAD

Stichting Reformatorische

Hulpactie Woord en Daad

Postbus 560, 4200 AN Gori:chem

Telefoon 01830-24288

HELP DEZE KINDEREN MET 'N FINANCIËLE ADOPTIE VAN

40,- PER MAAND